

Project

Schoon water: een zaak voor iedereen

Doelen

140.000 mensen toegang tot water, sanitaire voorziening en voorlichting over hygiëne.

Uitgevoerd door

Samenvatting

Sinds 2016 gaat de bijdrage van MADE BLUE aan Amref Flying Doctors naar het nieuwe vijfjarige gezondheidsprogramma 'Schoon water: een zaak voor iedereen!'. Het programma bouwt voort op een succesvol afgerond water- en sanitatieprogramma in Ethiopië, waar de foto's van deze update zijn genomen. Het einddoel is om ruim 140.000 mensen te bereiken in sloppenwijken en arme buurten in Ethiopië met toegang tot water, sanitaire voorzieningen of voorlichting over hygiëne.

Achtergrond

In de sloppenwijken en andere arme buurten van Ethiopische steden zoals Addis Ababa is vaak gebrek aan schoon drinkwater, rioleringsystemen en vuilnisophaaldiensten. Dit zorgt voor onhygiënische situaties die tot gezondheidsproblemen leiden voor de bewoners. Met name kinderen zijn vaak slachtoffer. Ziektes veroorzaakt door vervuild water zijn nog altijd een van de belangrijkste doodsoorzaken van kinderen onder de 5 jaar! Daarom wil Amref Flying Doctors met het programma 'Schoon water: een zaak voor iedereen!' het belang aankaarten van juiste kennis over goede hygiëne en veilig gebruik van water.

De lokale overheid wil graag een oplossing, maar loopt tegen een aantal zaken aan. Ze heeft namelijk beperkte budgetten, personeel heeft vaak beperkte kennis en het beleid wordt niet effectief uitgevoerd. Ook het inzetten van kleine bedrijven voor water en sanitaire voorzieningen, zoals openbare toiletten en douches, loopt vaak niet goed. Dit omdat zij weinig toegang hebben tot kredieten om te kunnen investeren en weinig kennis en inzicht hebben in de kansen die deze faciliteiten het bedrijfsleven kan bieden.

Amref heeft in Ethiopië in de afgelopen jaren kennis en ervaring opgedaan om deze problemen aan te pakken. Het uitgangspunt van onze aanpak is het versterken van de samenwerking tussen de gemeenschappen in deze arme wijken zelf, de lokale overheden en kleine bedrijfjes samen met financiers. De

gekozen aanpak van Amref heeft succes gehad. Dit is terug te zien doordat lokale overheden versterkt worden om een betere en coördinerende rol te spelen bij water- en sanitatieprojecten, kleine bedrijfjes worden gesteund met training en worden gestimuleerd (o.a. via de overheid) om actief te worden rondom water en sanitaire voorzieningen. De sloppenwijkbewoners leren door voorlichtingscampagnes en trainingen hoe zij zelf goede faciliteiten zoals drinkwaterpunten, toiletten en douches kunnen opzetten en beheren. Ook leren ze om de lokale overheid aan te spreken op haar verantwoordelijkheden. Met name vrouwen en jongeren worden hierbij ondersteund, door het creëren van werkgelegenheid voor beheer van deze diensten.

Amref wil behaalde successen uitbreiden naar negen nieuwe stedelijke gebieden in Addis Ababa, Afar en Oromia.

Doelen

Het algemene doel van het project is: Veilige en duurzame water en sanitaire voorzieningen voor iedereen door het vergroten van de samenwerking tussen gemeenschappen, de overheid en de private sector.

Dit project is gericht op het garanderen van een duurzame toegang tot water en sanitaire voorzieningen in een gezonde omgeving in de sloppenwijk (en andere arme stedelijke en semi-stedelijke) gebieden in Addis Abeba, Afar en Oromia. Dit kan alleen worden bereikt door het ondersteunen van de gemeenschappen, de overheid en kleine bedrijven om samen te werken. Waterfaciliteiten worden door de gemeenschap zelf beheerd, kleine bedrijven bieden diverse services en de overheid bouwt water en sanitaire voorzieningen en coördineert.

Impact

- Mensen in de doelgebieden zijn gezonder. Zij hebben toegang tot schoon drinkwater en faciliteiten zoals latrines en openbare douches.
- Kleine bedrijven geleid door jongeren, vrouwen en andere leden van de gemeenschap beheren deze faciliteiten met steun van de overheidsfinanciering en bieden werkgelegenheid binnen de gemeenschap.
- Mensen in de dorpen zijn in staat om te praten over wat ze nodig hebben met de lokale overheid. Overheidsfunctionarissen luisteren naar hen en ondersteunen bedrijven de algehele gezondheid verbeteren.

Doelgroep

Arme gemeenschappen in sloppenwijken en andere arme gebieden in Addis Abeba (met name in Kechene), en (semi-)stedelijke gebieden in Afar en Oromia die momenteel geen toegang hebben tot de juiste water en sanitaire voorzieningen. Veel van deze mensen kwamen van het platteland op zoek naar een baan. Ze zijn vaak slecht opgeleid, werkloos en afgesneden van landelijke sociale netwerken en vangnetten. De mogelijkheden om hun leven te verbeteren zijn vaak beperkt door gezondheidsproblemen, niet alleen van zichzelf maar ook van familieleden waarvoor ze moeten zorgen.

Beneficiënten

	Thuis/dorp	School
# personen met toegang tot veilig drinkwater	25.000	4.000
# personen met toegang verbeterde sanitaire voorzieningen	51.000	4.000
# personen getraind over hygiëne	52.500	22.000
# personen getraind over capaciteitsversterking	2.010	120
# personen met betere economische status (jongeren of ondernemers die een klein bedrijfje opzetten zoals openbare toiletten en douches, winkels voor onderdelen, afvalbeheer, etc.)	480	

Activiteiten

Met een nieuw 5-jarenprogramma wil Amref inzetten op o.a.:

- Training en voorlichting geven aan bewoners van sloppenwijken en kinderen op scholen over hygiëne;
- Het aanleggen en uitbreiden van voorzieningen in sloppenwijken en scholen voor o.a. schoon drinkwater en riolering met behulp van lokale partners;
- Het motiveren en ondersteunen van vrouwen en jongeren voor het succesvol opzetten en in stand houden van bedrijfjes rondom schoon water, sanitatie en hygiëne.
- Training en ondersteuning aan overheidspersoneel voor beter management van water en sanitatie diensten, samenwerking met bedrijfsleven, en het betrekken van burgers bij besluitvorming.

Verwachte Resultaten

Uiteindelijk zullen 144.000 mensen in sloppenwijken en andere arme gebieden profiteren van dit project, want schoon water is toch een zaak voor iedereen.

Eerste voortgangsupdate

Het project is begin 2016 gestart. Inmiddels zijn diverse lokale WASH-teams opgericht die het project lokaal moeten uitrollen. Ook zijn 18 trainers getraind die op hun eigen school zullen functioneren als gezondheidscoördinatoren. Zij zullen leerlingen trainen en er ook op sturen dat de leerlingen hun kennis weer overdragen aan hun eigen ouders. Zo ontstaat de olievlek die ervoor gaat zorgen dat mensen de straks beschikbare hardware op de juiste manier gaan inzetten.

Vliegende start

Marjolein Ooijevaar, projectmanager bij Amref Flying Doctors, beheert dit project en reisde voor de inceptiefase af naar Ethiopië. Zij vertelt: "Het project is net gestart, wat betekent dat we veel verkennende gesprekken met bijvoorbeeld partners voeren. We leggen nu de basis voor de toekomst en formuleren onder andere leer-vragen voor het project. Bijvoorbeeld hoe we de waterkiosken, er zijn er nu twaalf, verder schaalbaar kunnen

maken en hoe we de samenwerking met overheidsinstanties kunnen bevorderen?"

Op 29 september is het programma officieel door de directeur van Amref Ethiopië en de burgemeester van Adama Stad (in de regio Oromia) gelanceerd. Hierbij waren vertegenwoordigers van onder andere de overheid (ministerie van Volksgezondheid en ministerie van Water, Irrigatie en Elektriciteit) en van andere relevante lokale organisaties aanwezig.

Vanuit Amref is er een projectteam samengesteld die zich volledig richt op dit project. Het team bestaat uit projectmanager Gizachew Mengie, 2 medewerkers en 3 assistenten. Er is een nulmeting gedaan waarvan de resultaten binnenkort worden gepresenteerd. Ook zijn er zes WASH (Water, Sanitatie en Hygiëne) teams samengesteld, 3 in Afar (voor de steden Awash, Kewanee and Wore) en drie in Oromiya (de steden Adama, Wulinchity and Metihara). Door andere prioriteiten (in verband met de grote droogte in Ethiopië) is het WASH-team in Addis Abeba nog niet geïnstalleerd, maar dat gaat binnenkort gebeuren.

De teams bestaan uit vertegenwoordigers van de lokale overheden en andere relevante organisaties en zijn verantwoordelijk voor de planning, implementatie en evaluatie van het project binnen hun regio, waaronder het bouwen, opzetten en onderhouden van waterkiosken. Twee keer per jaar komen alle WASH-teams bij elkaar om ervaringen uit te wisselen, de vorderingen van het project, uitdagingen en geleerde lessen te bespreken.

Mooie voorbeelden

In de sloppenwijk Kechene van Addis Abeba is een water uitgiftepunt met openbare douche gerealiseerd (zie afbeelding). Een koude douche kost 5 Ethiopische birr (€0,20), een warme 15 birr (€0,60). De oplossing is gecombineerd met een koffiebar en een autowasserij, wat getuigt van zakelijk inzicht: op deze manier worden aanvullende inkomsten gegenereerd die in de toekomst kosten voor onderhoud, verbetering en zelfs uitbreiding kunnen dekken.

Marjolein: "Tijdens een dergelijk bezoek letten we op de positieve zaken, maar ook op eventuele verbeterpunten. In dit geval vragen we ons af of het water dat voor de autowasserij gebruikt wordt, niet hergebruikt water kan zijn."

En daar wordt inmiddels aan gewerkt: het bedrijfje is gestart met het aanleggen van een infrastructuur voor het 'recyclen' van water. Daarnaast is er geïnvesteerd in zonne-energie (voor de verwarming van water) en er wordt gekeken naar manieren om nauwer met de lokale overheid samen te werken.

Een ander mooi voorbeeld is in Awash. Hier heeft Amref bij een busstation een waterkiosk gebouwd. Voorheen was de plek nog een vuilnisbelt. Iedereen gooide er zijn afval neer. Dat is nu haast niet meer voor te stellen, zo tussen de bomen en struiken die de welkome schaduw geven. Het zijn geneeskrachtige planten en struiken, die deel uitmaken van het project en op den duur zullen worden geëxploiteerd.

De kiosk, bestaande uit water tappunten, gescheiden wc's en douches, is een belangrijke plek geworden voor de hele gemeenschap en is vooral voor de meisjes en vrouwen in de omgeving een belangrijke aanwinst. De

hele omgeving profiteert mee en bij de douches lijkt het wel een soort praatbank. Zo heeft de kiosk om de hoek bij het plaatselijke busstation, behalve een hygiënische, ook nog een sociale functie.

Het gebruik van de douches en toiletten kost geld en van de opbrengst bouwt het watercomité nu op een andere plek in Awash een vergelijkbaar station.

Update september 2017

Het project is volop in ontwikkeling en in oktober worden de eerste waterkiosken geopend. Inmiddels zijn er twee nieuwe waterputten geslagen waarmee 4.000 mensen van water worden voorzien. Ook worden mensen getraind om zelf WC's te bouwen en dat heeft geleid tot al 250 toiletten.

Op de AKVO-website is meer gedetailleerde informatie te vinden over dit project:

<http://aquaforall.akvoapp.org/en/project/3807/#>

Er is ook een film over dit project:

<https://www.youtube.com/watch?v=FMAIWg7rEb8>

Toegang tot schoon drinkwater is belangrijk, maar aandacht voor hygiëne mag niet ontbreken. Bij deze nieuwe waterbron is het gele bakje, met ruimte voor zeep, geïntegreerd.

Deze heren runnen een waterverkoopspunt en verkopen het water voor € 0,12 tot € 0,25 per jerrycan. Duurzaam, omdat van de inkomsten toekomstige reparaties aan de waterbron kunnen worden uitgevoerd.

Bij een andere waterbron leggen de bewoners moestuinen aan. Met de opbrengst van de verkoop van fruit en groente ontstaat er eveneens een spaarpotje voor reparaties in de toekomst.

Deze vrouwen zijn niet alleen de belangrijkste eindgebruikers van water in het gezin, ze krijgen nu ook een grote rol binnen watercomités door het bijhouden van de financiën.

We hebben inmiddels twee nieuwe waterpunten aangelegd, zodat in totaal 4.000 mensen gebruik kunnen maken van schoon drinkwater!

Leraren van 18 scholen zijn getraind om voorlichting te geven over hygiëne.

Ook volwassenen moeten leren dat ze hun handen moeten wassen na een toiletbezoek. Niet overal is een kraan in de buurt. Daarom maken de mensen een klein gaatje in een jerrycan om toch de handen te kunnen wassen.

Deze vrouwen zijn opgeleid om mensen voor te lichten. Ze stimuleren de mensen zelf een toilet te bouwen en hun behoefte niet meer op straat te doen. Zo zijn er al 250 wc's gebouwd!

Bij een demonstratie op school leren de kinderen hoe ze hun handen moeten wassen. Ze vertellen dit ook thuis, zodat ook hun familie weet hoe ze zichzelf en hun omgeving schoon kunnen houden.

Deze kinderen leren hoe ze moeten omgaan met schoon water, sanitaire voorzieningen én hoe ze zichzelf en hun omgeving schoon kunnen houden.

Uiteraard slaan we scholen niet over. Dit sanitatieblok biedt leerlingen ook de kans om handen te wassen na een bezoek aan het toilet.

Namens de kinderen in Ethiopië: bedankt voor jullie bijdrage!